

Suvestinė redakcija nuo 2023-12-15

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-02-09, i. k. 2016-02554

Nauja redakcija nuo 2023-12-15:

Nr. [V-1292](#), 2023-12-13, paskelbta TAR 2023-12-14, i. k. 2023-24183

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 124:2023 „KINEZITERAPEUTAS“
PATVIRTINIMO**

2016 m. vasario 5 d. Nr. V-184
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 10 straipsnio 6 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 124:2023 „Kineziterapeutas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministrė

Rimantė Šalaševičiūtė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2016 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. V-184
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2023 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. V-1292
redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 124:2023 KINEZITERAPEUTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši Lietuvos medicinos norma MN 124:2023 „Kineziterapeutas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato kineziterapeuto teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Lietuvos medicinos norma privaloma visiems kineziterapeutams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Kineziterapeutas** – asmuo, įgijęs kineziterapeuto profesinę kvalifikaciją.

3.2. **Kineziterapeuto praktika** – teisės aktų reglamentuojamos kineziterapeuto pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos.

3.3. **Kineziterapija** – gydymas judesiu, apimantis ligų ir traumų prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą ir mokymą, siekiant vystyti, palaikyti ir (ar) atkurti optimalias judėjimo ar kitas funkcines galimybes, kai judėjimo ar kitos funkcijos yra pažeistos dėl amžiaus, traumos, ligos ar aplinkos veiksnių.

3.4. **Kineziterapinė diagnozė** – kineziterapeuto išvada dėl esamų ar galimų judėjimo ir kitų funkcijų sutrikimų ir (ar) negalios, padedanti jam numatyti tolesnę paciento būklę ir sudaryti pacientui individualią kineziterapijos programą.

3.5. **Minkštųjų audinių, stuburo ir sąnarių mobilizacija** – kineziterapeuto veiksmų, atliekamų rankomis, kuriais atpalaiduojami ar suaktyvinami paciento minkštieji audiniai, stuburas ir sąnariai, visuma.

3.6. **Teipas** – minkšta, lipni elastinė arba neelastinė juosta, naudojama pažeidimų, sutrikimų, traumų prevencijos ir gydymo tikslais. Skiriamos dvi teipų rūšys: kineziologinis (elastinis) ir atletinis (neelastinis) teipas.

3.7. **Teipavimas** – teipų klijavimas siekiant gerinti fizinę ir funkcinę paciento būklę.

3.8. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Kineziterapeuto profesinė kvalifikacija įgyjama kartu su reabilitacijos studijų krypties sveikatos mokslų profesinio bakalauro kvalifikaciniu laipsniu baigus kolegines pirmosios pakopos kineziterapijos studijas arba kartu su reabilitacijos studijų krypties sveikatos mokslų bakalauro laipsniu baigus universitetines pirmosios pakopos kineziterapijos studijas, arba įgijus jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją. Užsienyje įgyta kineziterapeuto profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Kvalifikacija laikoma lygiaverte kineziterapeuto kvalifikacijai, jeigu asmuo:

5.1. turi aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus sporto, kūno kultūros pedagogikos, kineziologijos studijas, arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ir papildomai šiuos dokumentus:

5.1.1. reabilitacijos (kineziterapijos) tobulinimo kursų, vykusių iki 2011 m. rugpjūčio 13 d., pažymėjimus ar jų kopijas, kuriais patvirtinama, kad tobulintasi ne mažiau kaip 144 val. Bet kurios tobulinimosi kursų dalies trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 66 val.;

5.1.2. darbdavio pažymą, kad asmuo iki 2011 m. rugpjūčio 13 d. yra išdirbęs kineziterapeutu sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje licenciją teikti šias paslaugas, ne mažiau kaip 36 mėn.;

5.2. turi aukštojo mokslo kvalifikaciją ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos iki 2007 m. vasario 10 d. išduotą licenciją verstis privačia kineziterapeuto veikla;

5.3. turi aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus antrosios studijų pakopos kineziterapijos studijas.

6. Teisę verstis kineziterapeuto praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs kineziterapeuto profesinę kvalifikaciją ir turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią asmens sveikatos priežiūros praktikos licenciją verstis asmens sveikatos priežiūros praktika pagal kineziterapeuto profesinę kvalifikaciją.

7. Kineziterapeutas verčiasi kineziterapeuto praktika įstaigose, turinčiose galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti kineziterapijos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir kineziterapeutas. Kineziterapeutas šiose įstaigose teikia kineziterapijos paslaugas visų amžiaus grupių pacientams.

8. Kineziterapeutas verčiasi praktika savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiais specialistais.

9. Kineziterapeutas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

10. Kineziterapeutas turi teisę:

10.1. verstis kineziterapeuto praktika šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

10.2. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.3. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar kineziterapeuto gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.4. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.5. nustatyti vaiko gimimo momentą Lietuvos Respublikos vaiko gimimo momento nustatymo įstatymo nustatyta tvarka;

10.6. dalyvauti pasitarimuose, seminaruose ir konferencijose, mokslinių draugijų veikloje, kur nagrinėjami su profesine kvalifikacija susiję klausimai;

10.7. dalyvauti mokslinėje tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje, taip pat kuriant ir diegiant naujas medicinos ir informacines technologijas ir diegti į praktiką Lietuvos Respublikoje įteisintus naujus tyrimo ir gydymo metodus;

10.8. tvarkyti paciento asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdant Lietuvos medicinos normoje nurodytą veiklą, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

11. Kineziterapeutas turi ir kitų teisių, nustatytų kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

12. Kineziterapeutas privalo:

12.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

12.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje verčiasi praktika, licenciją, užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais rekomenduoti pacientui kreiptis į atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

12.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

12.5. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Specialisto spaudo numerio suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

12.6. pagal kompetenciją dalyvauti vykdant sveikatos programas;

12.7. laikytis asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

12.8. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.9. laikytis licencijuojamos asmens sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

12.10. tvarkyti kineziterapeuto praktikos dokumentus;

12.11. paaiškinti kineziterapeuto praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

12.12. taikyti tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius kineziterapijos metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

12.13. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus. Užtikrinti, kad medicinos priemonės būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone pateikiama informacija;

12.14. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

13. Kineziterapeuto kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja kvalifikaciją suteikiančių studijų metu bei nuolat tobulindamas įgytą kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę kineziterapijos mokslo ir praktikos pažangą.

14. Kineziterapeutas turi žinoti:

14.1. darbo saugos, infekcijų kontrolės, profesinės etikos ir bioetikos pagrindus;

- 14.2. sveikatos priežiūros ir socialinės pagalbos organizavimo pagrindus;
- 14.3. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;
- 14.4. medicinos statistikos pagrindus;
- 14.5. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis;
- 14.6. sveikatos teisės pagrindus;
- 14.7. Lietuvoje vykdomas prevencines sveikatos programas ir jų ryšį su sveika gyvensena;
- 14.8. pagrindinius sveikatos draudimo pagrindus;
- 14.9. asmens duomenų apsaugos principus.
15. Kineziterapeutas turi išmanyti:
 - 15.1. žmogaus anatomiją, fiziologiją, patologiją, biomechaniką, kineziologiją;
 - 15.2. žmogaus augimo ir vystymosi bei amžiaus ir lyties ypatumus;
 - 15.3. kineziterapijos poveikį žmogaus organizmui;
 - 15.4. ergonomikos principus;
 - 15.5. fizinių ir fizikinių veiksnių poveikį ir taikymą;
 - 15.6. judesių valdymą;
 - 15.7. pratimų atlikimo technikas ir metodus;
 - 15.8. fiziologinius, patologinius, struktūrinius ir funkcinis pokyčius, kurie gali turėti įtakos paciento sveikatos būklei ir kineziterapijos eigai;
 - 15.9. įvairaus amžiaus žmonių psichosocialinės elgsenos ypatumus;
 - 15.10. paciento, jo atstovų, kitų pacientą prižiūrinčių asmenų mokymo principus, informacijos pateikimo principus;
 - 15.11. sveikos gyvensenos principus;
 - 15.12. komandinio darbo principus;
 - 15.13. jutimų ir refleksų vertinimo principus;
 - 15.14. pirmosios medicinos pagalbos teikimo pagrindus;
 - 15.15. minkštųjų audinių mobilizacijos ir masažo technikas bei metodus;
 - 15.16. ligų, traumų, apsigimimų rizikos veiksnius, priežastis, ligų simptomus bei eigą;
 - 15.17. biopsichosocialinį reabilitacijos modelį pagrindžiančias teorijas ir metodikas (TFK).
16. Kineziterapeutas turi gebėti:
 - 16.1. rinkti, analizuoti ir kritiškai vertinti su paciento sveikatos būkle susijusią informaciją;
 - 16.2. įvertinti ir dokumentuoti tyrimo rezultatus bei nustatyti kineziterapijos poreikį ir mastą;
 - 16.3. nustatyti kineziterapinę diagnozę ir prognozę;
 - 16.4. vadovaudamasis informacija apie paciento sveikatos būklę ir nustatytą kineziterapinę diagnozę, sudaryti kineziterapijos planą, programą;
 - 16.5. pagal kompetenciją įvertinti pasikeitusią paciento sveikatos būklę ir keisti ar nutraukti kineziterapiją (procedūrą), vertinti jos efektyvumą ir tinkamai tai dokumentuoti;
 - 16.6. teikti pirmąją medicinos pagalbą;
 - 16.7. atlikti individualias ir grupines kineziterapijos procedūras;
 - 16.8. savo klinikinius sprendimus grįsti moksliniais įrodymais.
17. Kineziterapeutas procedūros metu pagal kompetenciją turi gebėti:
 - 17.1. surinkti anamnezę, kurią sudaro demografiniai duomenys; socialiniai duomenys (užimtumas; gyvenamoji aplinka); bendra sveikatos būklė (savęs vertinimas, šeimos vertinimas); duomenys apie sveikatos įpročius; šeimos istorija (šeimos rizikos veiksniai); ligos istorija; esama situacija ir pagrindiniai nusiskundimai; funkcinė būklė ir fizinio aktyvumo lygis; vaistų vartojimas; klinikiniai tyrimai;
 - 17.2. vertinti:
 - 17.2.1. odos būklę (spalvą, vientisumą);
 - 17.2.2. suvokimą, motyvaciją, bendravimą;

- 17.2.3. kompensacinių priemonių poreikį;
- 17.2.4. judėjimo techninių pagalbos priemonių poreikį;
- 17.3. vertinti ir matuoti:
 - 17.3.1. antropometrinius duomenis;
 - 17.3.2. kraujo spaudimą, širdies susitraukimų dažnį ir ritmą bei kūno temperatūrą;
 - 17.3.3. kvėpavimo dažnį, ritmą ir garsą;
 - 17.3.4. skausmą;
 - 17.3.5. judesių amplitudes;
 - 17.3.6. raumenų būklę (apimtį, ilgį, jėgą, išvermę, koordinaciją, įtempimą, tonusą);
 - 17.3.7. statinę ir dinaminę laikyseną;
 - 17.3.8. statinę ir dinaminę pusiausvyrą;
 - 17.3.9. koordinaciją, judesių valdymą;
 - 17.3.10. eiseną;
 - 17.3.11. funkcinį savarankiškumą
 - 17.3.12. išvermę;
 - 17.3.13. naujagimių ir kūdikių psichomotorinę bei vaikų motorinę raidą;
- 17.4. taikyti ir (ar) atlikti:
 - 17.4.1. gydymą padėtimi;
 - 17.4.2. gydomuosius pratimus (be įrankių, prietaisų ar su įrankiais, prietaisais):
 - 17.4.2.1. pasyvius, pusiau aktyvius, aktyvius, su pasipriešinimu;
 - 17.4.2.2. aerobinius;
 - 17.4.2.3. stabilizavimo;
 - 17.4.2.4. pusiausvyros;
 - 17.4.2.5. koordinacijos;
 - 17.4.2.6. pliometrinius;
 - 17.4.2.7. tempimo (statinio, dinaminio, pozicinio);
 - 17.4.2.8. izometrinius, izotoninius, izokinetinius;
 - 17.4.2.9. atpalaidavimo;
 - 17.4.2.10. kvėpavimo;
 - 17.4.2.11. funkcinis;
 - 17.4.2.12. vandenyje;
 - 17.4.2.13. neuroraumeninio palengvinimo;
 - 17.4.2.14. uždaros ir atviros kinematinės grandinės;
 - 17.4.2.15. aktyvaus slopinimo;
 - 17.4.3. minkštųjų audinių mobilizacijas;
 - 17.4.4. stuburo ir sąnarių mobilizacijas;
 - 17.4.5. masažą;
 - 17.4.6. fizikinius veiksnis:
 - 17.4.6.1. elektros terapiją (raumenų stimuliacija elektra (EMS); transkutane nervų elektrostimuliacija (TENS); funkcinė elektrostimuliacija (FES) ir kt.);
 - 17.4.6.2. šalčio terapiją (šalčio paketai; šaldantis aerozolis ir kt.);
 - 17.4.6.3. šilumos terapiją (sausą šilumą; šiltos pakuotės; parafino vonelės ir kt.);
 - 17.4.6.4. šviesos terapiją (infraraudonieji spinduliai; ultravioletiniai spinduliai; matoma šviesa; poliarizuota šviesa; lazeris ir kt.);
 - 17.4.6.5. garso terapiją (ultragarsas; smūginė banga);
 - 17.4.6.6. magneto terapiją;
 - 17.4.7. hidroterapiją (vonios; baseinas; pulsuojančios vandens srovės ir kt.);
 - 17.4.8. balneoterapiją (mineralinis vanduo, purvas ir kt.);

- 17.4.9. kompresinę terapiją (kompresinis bintavimas; daugiasluoksnis bintavimas; kompresiniai rūbai; vasopneumatiniai kompresiniai prietaisai ir kt.);
- 17.4.10. teipavimą (kineziologinį ir atletinį);
- 17.5. naudoti gravitacinius, kompresinius prietaisus: vertikalizavimo stovus; inversinius stalus;
- 17.6. parinkti ir pritaikyti:
- 17.6.1. judėjimo technines pagalbos priemones;
- 17.6.2. ortopedijos technines priemones;
- 17.7. sudaryti ir vykdyti prevencinių priemonių ir (ar) fizinio aktyvumo programas.
18. Lietuvos medicinos normos 17.4.6. papunktyje išvardintus veiksnius kineziterapeutas turi gebėti atlikti ir atskiros fizioterapijos procedūros metu.
-

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1436](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-15, i. k. 2017-20234

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. vasario 5 d. įsakymo Nr. V-184 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 124:2016 „Kineziterapeutas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1520](#), 2019-12-30, paskelbta TAR 2019-12-31, i. k. 2019-21749

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. vasario 5 d. įsakymo Nr. V-184 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 124:2016 „Kineziterapeutas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1292](#), 2023-12-13, paskelbta TAR 2023-12-14, i. k. 2023-24183

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. vasario 5 d. įsakymo Nr. V-184 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 124:2016 „Kineziterapeutas. teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo